

Motion till riksdagen

1986/87:Jo308

Britta Sundin (s)

Fjällnära skogar

Skogsbruket i fjällnära områden har diskuterats livligt under senare år. En stark opinion har krävt långt gående restriktioner i syfte att bibehålla de naturvärden som det fjällnära området innehåller. Skogsbruket och den resurs som virkesproduktionen utgör för befolkningen i dessa glesbygdsområden är dock av en väsentlig betydelse för bosättning och överlevnad. Olika intressen ställer olika krav på markanvändningen och dessa intressen har skurit sig mot varandra.

Riksdagen fattade 1985 beslut om en större varsamhet vid skogsbruk i dessa trakter både med avseende på avverkning och metoder för återbeskogningen som vägbyggnader och andra ingrepp. Detta beslut har nu varit i kraft under ett och ett halvt år och vi kan börja utvärdera vilka effekter det har fått. Så mycket kan redan nu sägas att utvecklingen har varit positiv – bort från det mest storskaliga, schablonmässiga skogsbruket. Så har t. ex. storleken på de kalhyggen som tagits upp det senaste året drastiskt minskat i förhållande till för några år sedan och enligt tillgänglig statistik har hyggesplöjningen – en mycket kritiserad åtgärd – i det närmaste upphört i området.

Med anledning av de erfarenheter som vunnits är det nu enligt min mening möjligt och önskvärt att flytta fram positionerna på några olika områden.

Det gäller för det första markägarens ansvar för återbeskogningen. Enligt skogsvårdslagen får ingen avverkning ske utan tillstånd av skogsvårdsmyndigheten i hela det område efter fjällkedjan som benämns svärföringrad skog. Skogsvårdsstyrelsen kan i samband med att tillståndet lämnas ge anvisning om hur återbeskogningen skall ske – t. ex. markberedningsmetod och val av plantmaterial.

Mitt förslag är att markägaren skall åläggas att i sin ansökan om avverkning redogöra för hur en tillfredsställande återbeskogning skall ske. Han kan där t. ex. visa på referensområden med tillfredsställande återväxt, föreslå val av markberedningsmetod och plantmaterial. Ansvaret för ett gott resultat kommer på detta sätt att i ökad utsträckning ligga på markägaren. Självfallet skall skogsvårdsstyrelsens tjänstemän biträda med råd och de anvisningar som kan behövas – särskilt för mindre markägare.

Det andra området är byggande av skogsbilvägar som i många fall varit utsatt för en stark kritik. I riksdagsbeslutet förutsätts att statsbidrag inte skulle kunna utgå till skogsbilvägar om det råder en påtaglig konflikt med naturvård eller andra intressen om den aktuella avverkningstrakten. Detta har emellertid visat sig ha vissa inte önskade effekter. Storskogsbruket kan ofta bygga sina vägar utan statsbidrag och dessa blir då inte prövade på

samma sätt som där ägoinnehavet är mera splittrat och statsbidrag är en förutsättning för att vägen skall kunna byggas. En vägdragning utan den övergripande planering som ett statsbidrag förutsätter, kan också i vissa fall medföra att vägen får en felaktig sträckning ur rationell synpunkt som kan medföra fler och sämre vägar. För att få till stånd ett bra vägnät med hänsyn till naturvård och andra intressen bör därför, enligt min mening, alla vägbyggnadsföretag prövas på samma grunder som de vägar där ansökan om statsbidrag föreligger.

De riktlinjer om ett varsamt skogsbruk som kom i och med riksdagsbeslutet gäller för närvarande endast ovanför den s. k. skogsodlingsgränsen. Det är det område som i beslutet definierades som fjällnära skog. I avvaktan på en markanvändningsplanering som pågår i flera kommuner är det i detta område som vissa hänsynsregler gäller. Fortfarande i avvaktan på markanvändningsplanering i samband med den översiktliga skogsbruksplaneringen bör detta område enligt min mening utvidgas.

Forskning och den praktiska erfarenheten har visat att återväxtbetingelserna kan vara väl så svåra i ett betydligt större område. Detta är väl känt sedan lång tid – det är därför som en gräns har dragits betydligt nedanför det fjällnära området som betecknats som gränsen för svårföryngrad skog. De hänsynsregler, vilka i stor utsträckning är biologiskt motiverade och som nu gäller enbart den fjällnära skogen – t. ex. hyggesstorlek, markberedningsmetoder, vissa blädningsmetoder – bör enligt min mening gälla hela området svårföryngrad skog.

Hemställen

Med stöd av ovanstående hemställer jag

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att vid ansökan om avverkning inom svårföryngrad område skall sökanden redovisa hur återbeskogningen skall ske,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att allt byggande av skogsbilvägar i det fjällnära området skall prövas av skogsvårdsmyndigheten på samma grunder som statsbidrag till skogsbilvägar för närvarande prövas,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att de biologiskt betingade riktlinjer om varsamt skogsbruk som för närvarande gäller för fjällnära skog skall utvidgas till att gälla hela området ovanför gränsen för svårföryngrad skog.

Stockholm den 27 januari 1987

Britta Sundin (s)